

URZĄD STATYSTYCZNY W OPOLE

ul. ks. Hugona Kołłątaja 5B, 45-064 Opole

Informacja sygnalna

Data opracowania – grudzień 2017

e-mail: SekretariatUSopl@stat.gov.pl Internet: <http://opole.stat.gov.pl>
tel. 77 423 01 10–11, 77 423 10 01 fax 77 423 01 25

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE NA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM W LATACH 2010–2016

Celem niniejszego opracowania jest zaprezentowanie zmian jakie zaszły w sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy w województwie opolskim na przestrzeni lat 2010–2016. Źródłami danych były w zakresie:

- pracujących – wyniki reprezentacyjnego badania popytu na pracę,
- bezrobocia rejestrowanego – sprawozdawczość Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

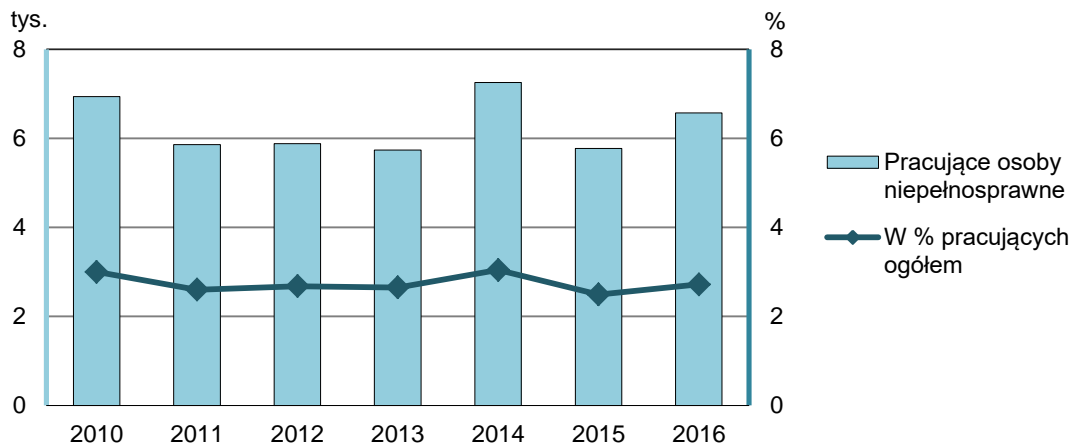
Z uwagi na charakter opracowania szczegółowe wyjaśnienia metodyczne są dostępne w innych publikacjach Urzędu Statystycznego oraz na stronie internetowej US i GUS <http://www.stat.gov.pl>

Osoby niepełnosprawne zgodnie z *Ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* to „osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej”, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem. Posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności nie oznacza jednak całkowitego wykluczenia z życia zawodowego. Wiele osób niepełnosprawnych aktywnie funkcjonuje na rynku pracy.

Wyniki badania popytu na pracę wskazują, że w województwie opolskim liczba pracujących osób niepełnosprawnych w latach 2010–2013 sukcesywnie spadała, następnie wzrosła, po czym odnotowała spadek i na koniec IV kwartału 2016 r. wyniosła 6,6 tys. osób. Wśród ogółu pracujących w województwie w omawianym okresie odsetek pracujących osób niepełnosprawnych nie przekraczał 3,0%, a najniższy odnotowano w 2015 r. – 2,5%.

PRACUJĄCE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

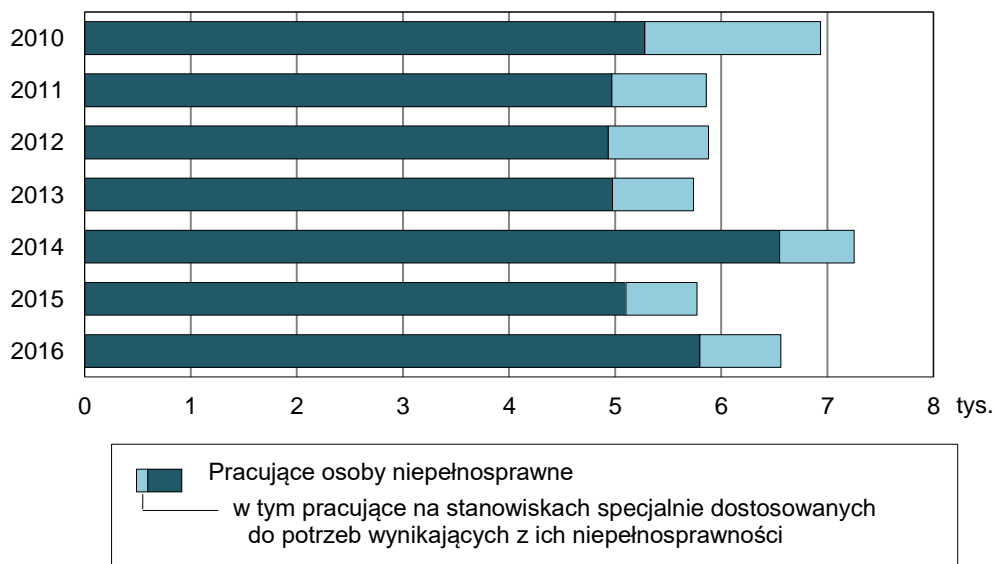
Stan na koniec IV kwartału

Liczba osób niepełnosprawnych pracujących na stanowiskach specjalnie dostosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności w omawianych latach w województwie malała, z wyjątkiem 2016 r. kiedy odnotowała niewielki wzrost. Na koniec IV kwartału 2016 r. średnio co dziewięć niepełnosprawny był zatrudniony na takim stanowisku pracy, podczas gdy w IV kwartale 2010 r. co czwarty.

PRACUJĄCE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE ZATRUDNIONE NA STANOWISKACH SPECJALNIE DOSTOSOWANYCH DO POTRZEB WYNIKAJĄCYCH Z ICH NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

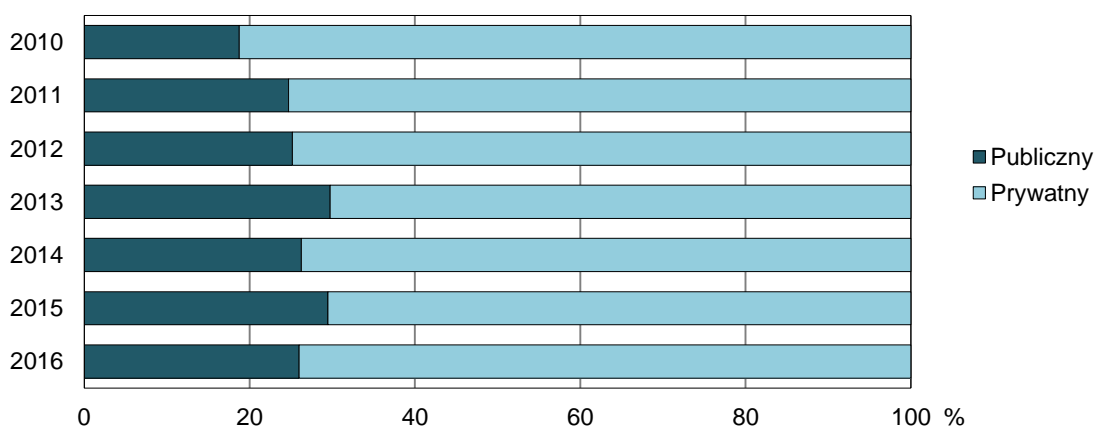
Stan na koniec IV kwartału

W analizowanych latach zdecydowana większość pracujących osób niepełnosprawnych znalazła zatrudnienie w sektorze prywatnym pomimo, iż jego udział w strukturze według sektorów własności zmniejszał się i na koniec IV kwartału 2016 r. był o 7,2 p. proc. niższy niż zanotowany w analogicznym okresie 2010 r.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI

Stan na koniec IV kwartału

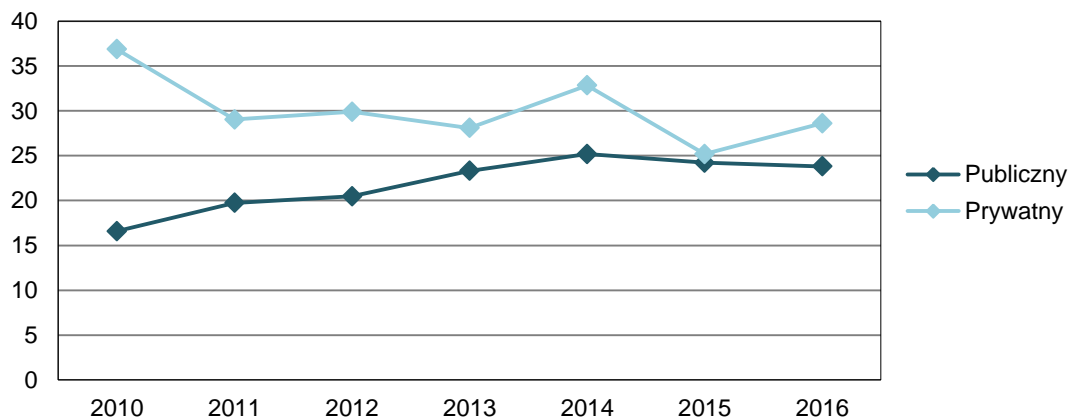

W sektorze prywatnym w latach 2010–2016 liczba pracujących osób niepełnosprawnych w przeliczeniu na 1000 pracujących przewyższała wartości notowane w sektorze publicznym. Największe różnice zaobserwowano na koniec IV kwartału 2010 r., kiedy na 1000 pracujących

w sektorze prywatnym przypadło 37 osób niepełnosprawnych, podczas gdy w sektorze publicznym – 17, a najmniejsze na koniec IV kwartału 2015 r. (różnica o 1 osobę).

PRACUJĄCE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE NA 1000 PRACUJĄCYCH WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI

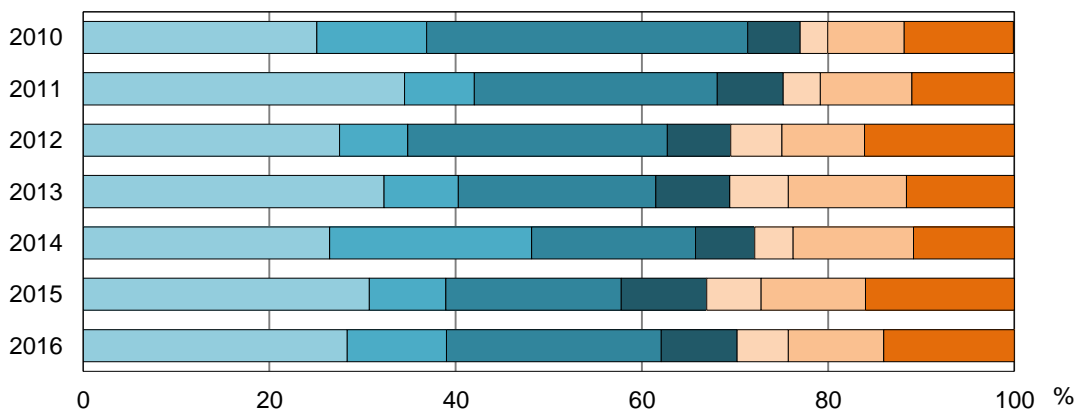
Stan na koniec IV kwartału

Najwięcej osób niepełnosprawnych znajdowało zatrudnienie w podmiotach z sekcji administrowanie i działalność wspierająca (w latach 2010 i 2012) oraz przemysł (w latach: 2011 oraz 2013–2016). Każda z wymienionych sekcji skupiała w danym roku średnio 1/3 wszystkich pracujących osób niepełnosprawnych w województwie.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WEDŁUG SEKCJI PKD

Stan na koniec IV kwartału

Sekcje:
 przemysł
 handel, naprawa samochodowych^Δ
 administrowanie i działalność wspierająca
 administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
 opieka zdrowotna i pomoc społeczna
 edukacja
 pozostałe

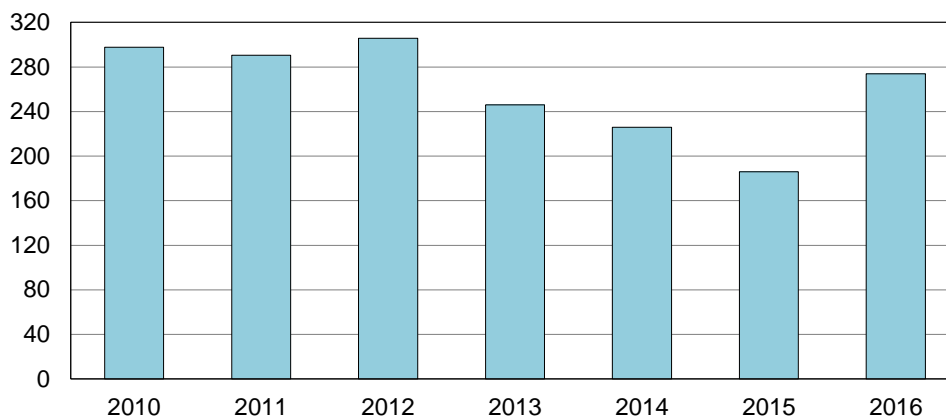
Najmniej pracujących osób niepełnosprawnych odnotowano w jednostkach zaliczanych do sekcji pozostała działalność usługowa (w latach 2011–2013), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (w 2014 r.) oraz informacja i komunikacja (w latach 2010 i 2016 r.). Udział pracujących osób niepełnosprawnych w wymienionych sekcjach nie przekraczał 1,0%.

Analiza liczby pracujących osób niepełnosprawnych w przeliczeniu na 1000 pracujących według sekcji również wskazała, iż największe szanse na rynku pracy osobom niepełnosprawnym umożliwiły jednostki zajmujące się administrowaniem i działalnością wspierającą. W analizowanych latach wskaźnik

kształtował się znacznie powyżej wartości osiągniętych w innych sekcjach, a najwyższy odnotowano w IV kwartale 2012 r. – na 1000 pracujących ogółem przypadało 306 osób niepełnosprawnych.

PRACUJĄCE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE NA 1000 PRACUJĄCYCH W SEKCJI ADMINISTROWANIE I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA

Stan na koniec IV kwartału

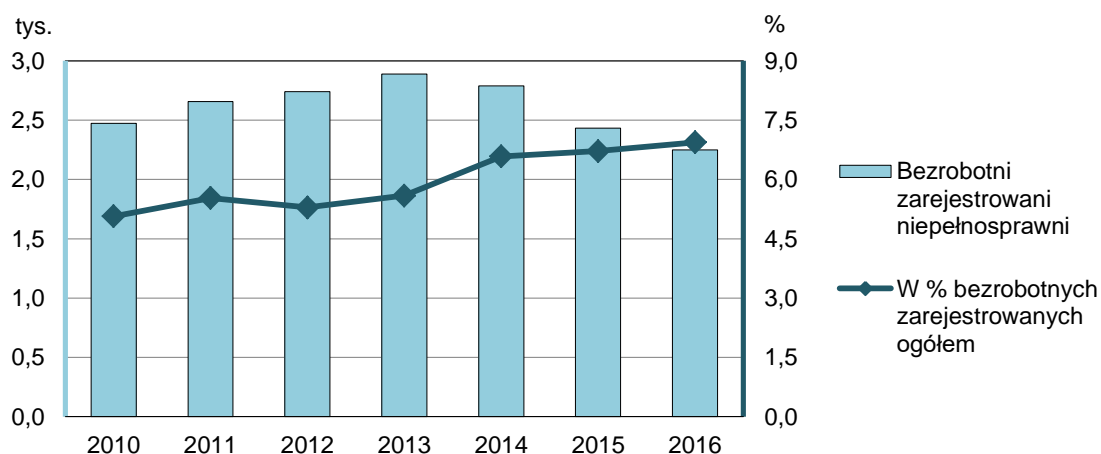

Zainteresowanie pracodawców zwiększaniem zatrudnienia osób niepełnosprawnych w analizowanych latach miało różne natężenie, a największe odnotowano w 2014 r. Najczęściej możliwość zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych zgłaszały jednostki z sektora prywatnego, głównie prowadzące działalność w zakresie przemysłu oraz handlu, naprawy pojazdów samochodowych.

Nieodłącznym elementem każdego rynku pracy jest zjawisko bezrobocia, które dotyka również osoby niepełnosprawne. Na przestrzeni lat 2010–2016 w województwie opolskim liczba osób niepełnosprawnych posiadających status bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy do 2013 r. systematycznie rosła, a następnie zaczęła notować spadki. Wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w województwie, odsetek bezrobotnych osób niepełnosprawnych w analizowanym okresie wahał się od 5,1% w 2010 r. do 6,9% w 2016 r.

BEZROBOTNE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

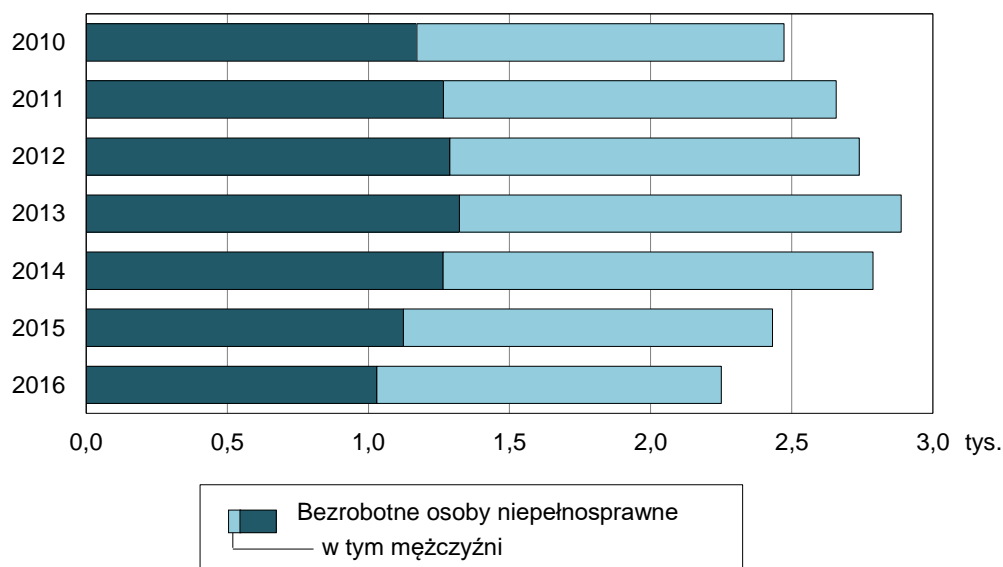
Stan w dniu 31 XII

Na przestrzeni lat 2010–2016 w województwie struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych według płci nie zmieniła się i w dalszym ciągu utrzymała się nieznaczna przewaga mężczyzn.

BEZROBOTNE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG PŁCI

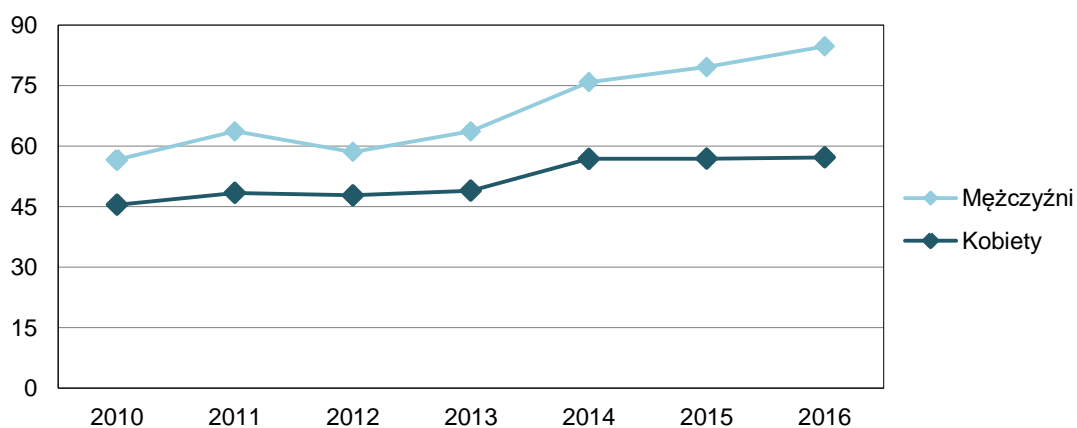
Stan w dniu 31 XII

Wśród mężczyzn liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych w przeliczeniu na 1000 bezrobotnych zarejestrowanych przyjmowała w omawianym okresie wielkości wyższe niż wśród kobiet. Największe różnice zaobserwowano na koniec 2016 r., kiedy na 1000 bezrobotnych mężczyzn przypadło 85 niepełnosprawnych mężczyzn, podczas gdy na 1000 bezrobotnych kobiet przypadło średnio 57 niepełnosprawnych kobiet.

BEZROBOTNE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE NA 1000 BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI

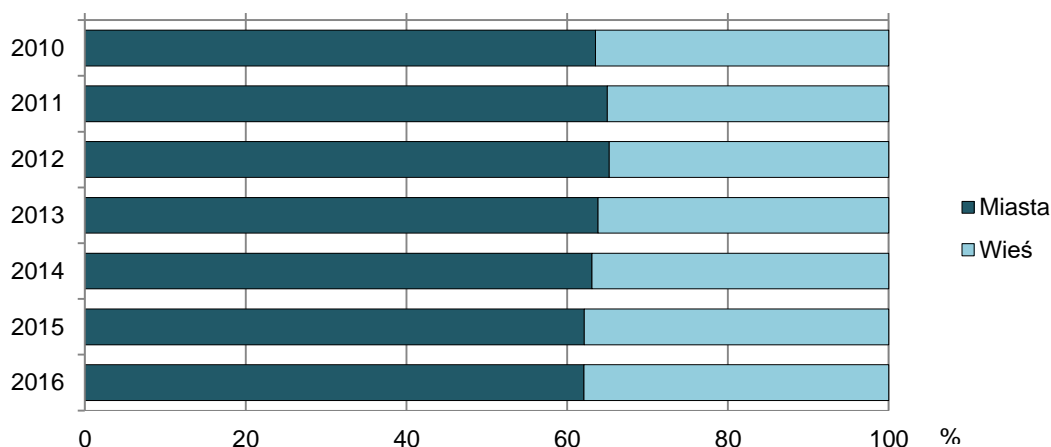
Stan w dniu 31 XII

Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych według miejsca zamieszkania na przestrzeni lat 2010–2016 również nie uległa istotnym zmianom. Nadal w województwie średnio co druga bezrobotna osoba niepełnosprawna mieszkała w miastach.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W MIASTACH I NA WSI

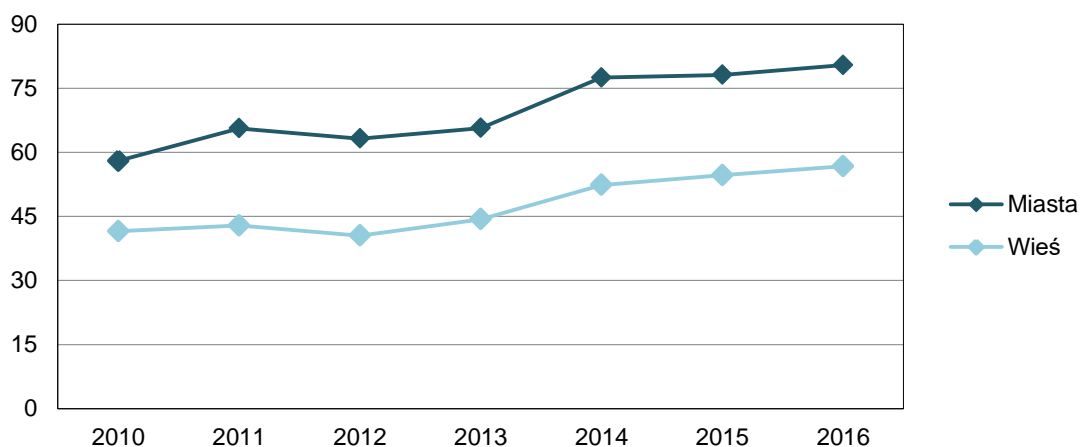
Stan w dniu 31 XII

W badanym okresie więcej bezrobotnych osób niepełnosprawnych w przeliczeniu na 1000 bezrobotnych ogółem odnotowano w miastach, a najbardziej widoczną różnicę zaobserwowano w 2014 r., kiedy omawiany wskaźnik był o 25 pkt wyższy niż notowany na wsi.

BEZROBOTNE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE NA 1000 BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W MIASTACH I NA WSI

Stan w dniu 31 XII

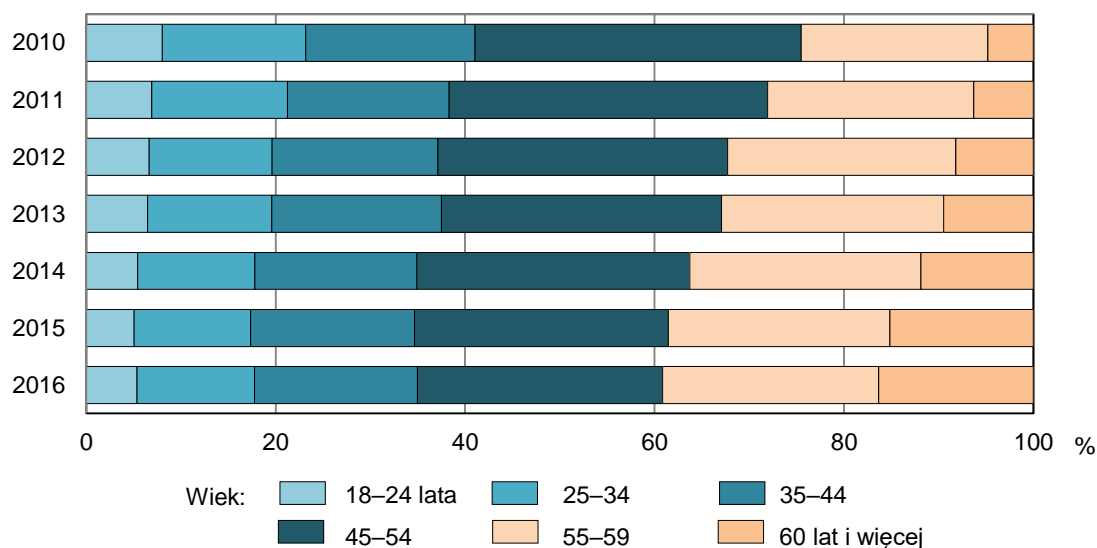

Szansę na zmianę statusu na rynku pracy przez bezrobotne osoby niepełnosprawne warunkują również także takie cechy demograficzno-społeczne jak: wiek, poziom wykształcenia, staż pracy oraz czas pozostawania bez pracy.

Na przestrzeni lat 2010–2016 w województwie nastąpiła wyraźna zmiana struktury bezrobotnych osób niepełnosprawnych według kryterium wieku. Zmniejszył się odsetek wśród osób młodych, którzy nie przekroczyli 35 lat, ale największy spadek zanotowano w grupie wieku 45–54 lata. Na koniec 2016 r. udział bezrobotnych osób niepełnosprawnych w tej grupie wieku było ponad 8 p. proc. niższy niż notowany na koniec 2010 r. Najbardziej niekorzystną zmianę zaobserwowano w najstarszej grupie tj. wśród osób w wieku 60 lat i więcej. W badanych latach ich udział w strukturze zwiększył się ponad 3-krotnie i na koniec 2016 r. wyniósł 16,3%, podczas gdy na koniec 2010 r. – 4,8%. Wśród mężczyzn i kobiet w analizowanym okresie tendencje były zbliżone.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WEDŁUG WIEKU

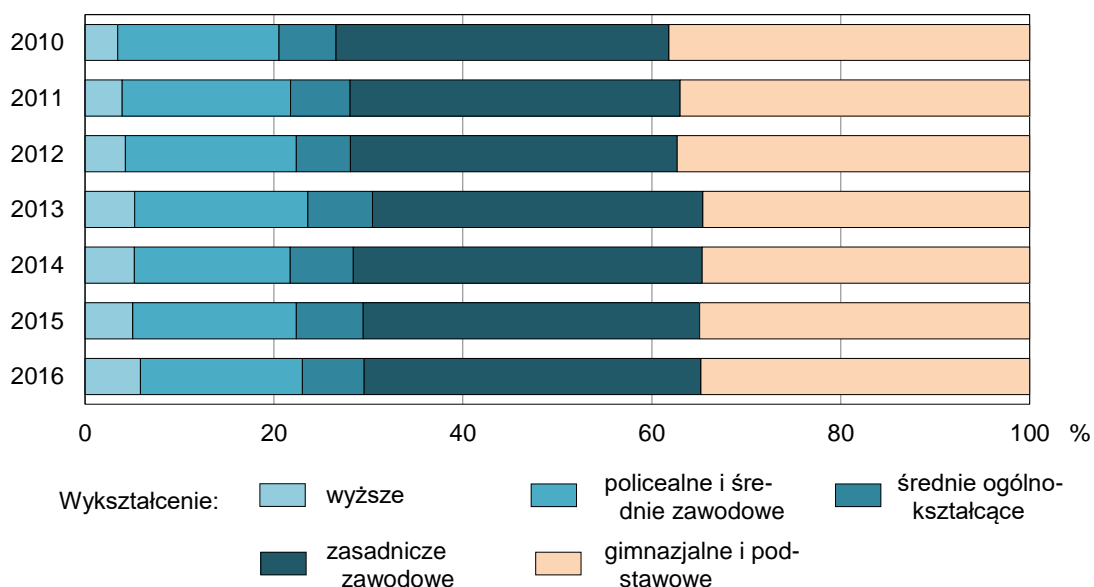
Stan w dniu 31 XII

Struktura wykształcenia bezrobotnych osób niepełnosprawnych w województwie w badanym okresie nie zmieniła się znacząco i nadal najmniej zagrożone bezrobociem były osoby niepełnosprawne legitymujące się wykształceniem wyższym, jednak zaobserwowano postępujący wzrost ich udziału w strukturze. Na koniec 2016 r. odsetek osób niepełnosprawnych z omawianym poziomem wykształcenia wyniósł 5,9% podczas gdy na koniec 2010 r. – 3,5%. Pozytywnym zjawiskiem natomiast był sukcesywny spadek odsetka osób niepełnosprawnych legitymujących się najniższymi poziomami wykształcenia tj. gimnazjalnym i podstawowym (w relacji do 2010 r. spadek o 3,4 p. proc.).

STRUKTURA BEZROBOTNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

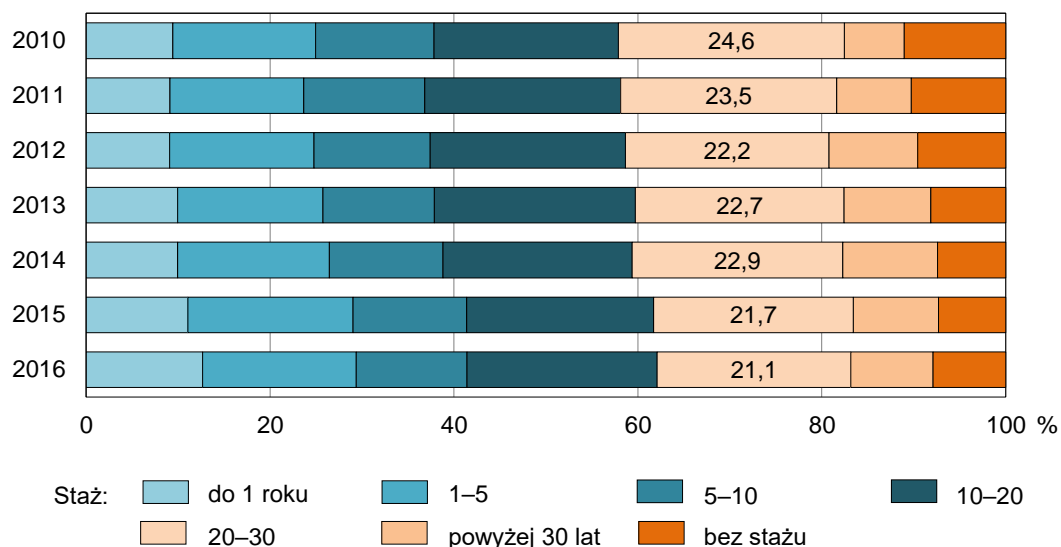

Analizując strukturę wykształcenia w przekroju płci można zauważyć, iż na przestrzeni lat 2010–2016 większym zmianom uległa struktura kobiet niż mężczyzn. Podobnie jak w przypadku ogółu bezrobotnych osób niepełnosprawnych zanotowano zwiększenie odsetka kobiet legitymujących się

wykształceniem wyższym z 4,0% w 2010 r. do 7,8% w 2016 r., przy jednoczesnym spadku odsetka wśród kobiet o najniższym poziomie wykształcenia (w porównaniu z 2010 r. spadek o 4,6 p. proc.).

STRUKTURA BEZROBOTNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WEDŁUG STAŻU

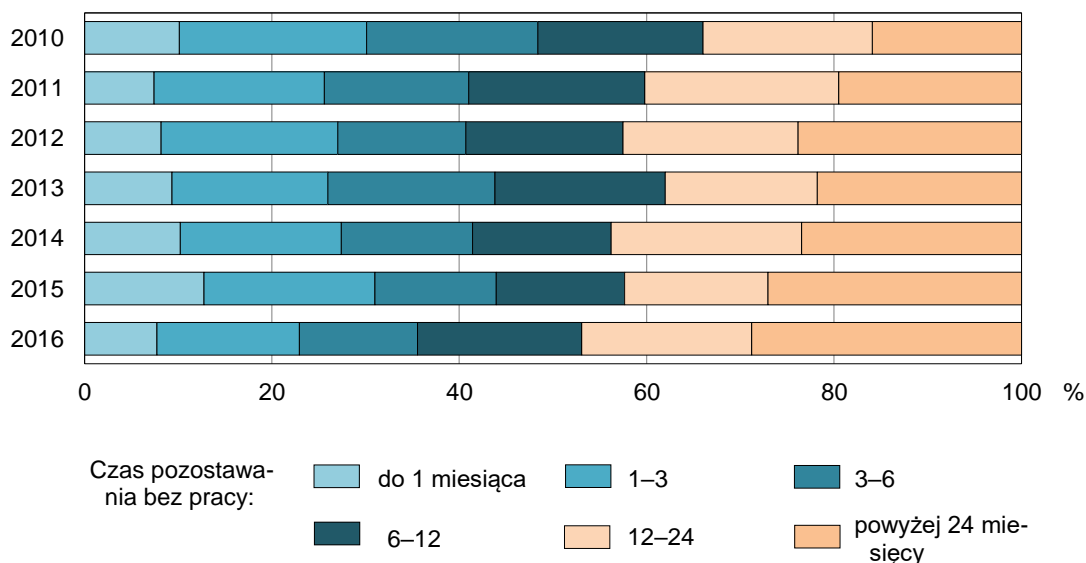
Stan w dniu 31 XII

Analizując strukturę bezrobotnych osób niepełnosprawnych pod kątem ich doświadczenia zawodowego można stwierdzić, że w omawianych latach najbardziej zmniejszył się udział osób, które nie dysponowały żadnym doświadczeniem zawodowym. Udział tej grupy bezrobotnych niepełnosprawnych obniżył się z 11,0% w 2010 r. do 7,9% w 2016 r. Najbardziej natomiast zwiększył się w analizowanym okresie udział bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy legitymowali się niewielkim dorobkiem zawodowym, tj. do 1 roku. W dalszym ciągu w najgorszej sytuacji na rynku pracy byli mężczyźni i kobiety o dłuższym stażu pracy (tj. 20–30 lat), choć ich udziały w strukturze notowały z roku na rok najwyższe spadki. W najmniejszym stopniu zjawisko bezrobocia dotyczyło natomiast mężczyzn i kobiet nie posiadających doświadczenia zawodowego.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

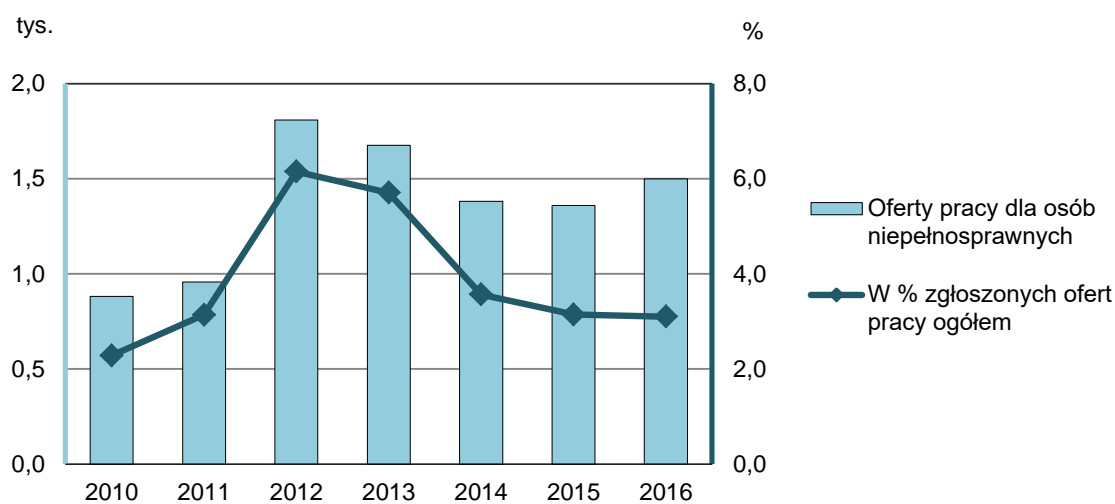
Stan w dniu 31 XII

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy zaobserwowano, że w okresie 2010–2016 relatywnie w najlepszej sytuacji na rynku pracy byli bezrobotni niepełnosprawni, którzy pozostawali bez pracy od 1 do 3 oraz od 3 do 6 miesięcy. Ich udziały w strukturze zmniejszyły się najbardziej. Znacząco pogorszyła się natomiast w analizowanych latach sytuacja osób niepełnosprawnych, które pozostawały bez pracy powyżej 24 miesięcy. Ich udział w strukturze zwiększył się prawie 2-krotnie. Wśród mężczyzn i kobiet tendencje były podobne.

W latach 2010–2016 do urzędów pracy w województwie opolskim zgłoszono łącznie 9,6 tys. ofert skierowanych do osób niepełnosprawnych, przy czym najwięcej zanotowano w okresie styczeń–grudzień 2012 r. Większość ofert pochodziła z jednostek sektora prywatnego.

OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W OKRESIE STYCZEŃ–GRUDZIEŃ

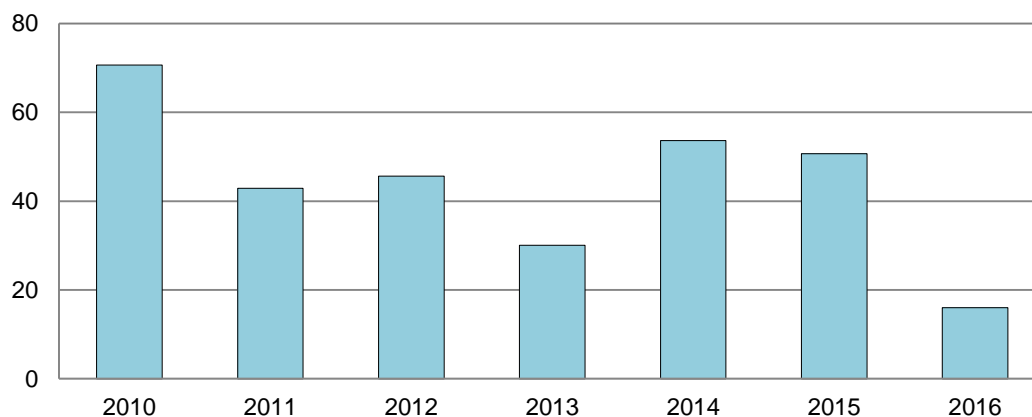

Wśród wszystkich ofert zgłoszonych do urzędów pracy w województwie w omawianym okresie odsetek ofert przeznaczonych wyłącznie dla osób niepełnosprawnych oscylował w granicach 2,3%–6,2%.

Pod względem liczby bezrobotnych osób niepełnosprawnych przypadających na 1 ofertę pracy w analizowanym okresie najmniej korzystną sytuację odnotowano na koniec 2010 r., kiedy wskaźnik wyniósł 71, natomiast najbardziej korzystną w końcu 2016 r. – 16.

BEZROBOTNE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE NA 1 OFERTĘ PRACY

Stan w dniu 31 XII

Na przestrzeni lat 2010–2016 w sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy w województwie opolskim odnotowano m.in. następujące zmiany:

- odsetek pracujących osób niepełnosprawnych oscylował w granicach 3% ogółu pracujących,
- na koniec IV kwartału 2016 r. średnio co dziewiąty niepełnosprawny był zatrudniony na stanowisku pracy specjalnie dostosowanym do potrzeb wynikających z jego niepełnosprawności podczas gdy w IV kwartale 2010 r. co czwarty,
- najwięcej osób niepełnosprawnych było zatrudnionych w sektorze prywatnym,
- struktura pracujących osób niepełnosprawnych według sekcji nie uległa większym zmianom i nadal zdecydowanie przeważały osoby zatrudnione w administrowaniu i działalności wspierającej oraz przemyśle,
- możliwość zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych najczęściej zgłaszały jednostki z sektora prywatnego,
- zwiększył się odsetek bezrobotnych osób niepełnosprawnych,
- utrzymała się nieznaczna przewaga mężczyzn wśród ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych,
- nie uległa zmianie struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych według miejsca zamieszkania; dominujący odsetek nadal stanowili mieszkańcy miast,
- nastąpiła wyraźna zmiana struktury bezrobotnych osób niepełnosprawnych według wieku; zmniejszył się udział osób młodych (do 35 lat), a wzrósł udział osób w wieku 60 lat i więcej,
- zaobserwowano postępujący wzrost odsetka bezrobotnych osób niepełnosprawnych z wykształceniem wyższym przy jednoczesnym spadku odsetka osób niepełnosprawnych legitymujących się najniższymi poziomami wykształcenia tj. gimnazjalnym i podstawowym,
- wyraźnie zmniejszył się odsetek bezrobotnych osób niepełnosprawnych, które nie dysponowały doświadczeniem zawodowym,
- w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy były bezrobotne osoby niepełnosprawne pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy,
- najwięcej ofert pracy dedykowanych bezrobotnym osobom niepełnosprawnym zgłaszały jednostki z sektora prywatnego.